ברכת האילנות

עדות המזרח · להדפסה · מבית דוד

חודש ניסן

סדר ברכת האילנות

מִזְמוֹר לְדָוִד הָבוּ לַיהוָה בְּנֵי אֵלִים הָבוּ לַיהוָה כָּבוֹד וָעֹז׃ הָבוּ לַיהוָה כְּבוֹד שְׁמוֹ הִשְׁתַּחֲווּ לַיהוָה בְּהַדְרַת־קֹדֶשׁ׃ קוֹל יְהוָה עַל־הַמָּיִם אֵל־הַכָּבוֹד הִרְעִים יְהוָה עַל־מַיִם רַבִּים׃ קוֹל־יְהוָה בַּכֹּחַ קוֹל יְהוָה בֶּהָדָר׃ קוֹל יְהוָה שֹׁבֵר אֲרָזִים וַיְשַׁבֵּר יְהוָה אֶת־אַרְזֵי הַלְּבָנוֹן׃ וַיַּרְקִידֵם כְּמוֹ־עֵגֶל לְבָנוֹן וְשִׂרְיֹן כְּמוֹ בֶן־רְאֵמִים׃ קוֹל־יְהוָה חֹצֵב לַהֲבוֹת אֵשׁ׃ קוֹל יְהוָה יָחִיל מִדְבָּר יָחִיל יְהוָה מִדְבַּר קָדֵשׁ׃ קוֹל יְהוָה ׀ יְחוֹלֵל אַיָּלוֹת וַיֶּחֱשֹׂף יְעָרוֹת וּבְהֵיכָלוֹ כֻּלּוֹ אֹמֵר כָּבוֹד׃ יְהוָה לַמַּבּוּל יָשָׁב וַיֵּשֶׁב יְהוָה מֶלֶךְ לְעוֹלָם׃ יְהוָה עֹז לְעַמּוֹ יִתֵּן יְהוָה ׀ יְבָרֵךְ אֶת־עַמּוֹ בַשָּׁלוֹם׃

שִׁיר הַמַּעֲלוֹת בְּשׁוּב יְהוָה אֶת־שִׁיבַת צִיּוֹן הָיִינוּ כְּחֹלְמִים׃ אָז יִמָּלֵא שְׂחוֹק פִּינוּ וּלְשׁוֹנֵנוּ רִנָּה אָז יֹאמְרוּ בַגּוֹיִם הִגְדִּיל יְהוָה לַעֲשׂוֹת עִם־אֵלֶּה׃ הִגְדִּיל יְהוָה לַעֲשׂוֹת עִמָּנוּ הָיִינוּ שְׂמֵחִים׃ שׁוּבָה יְהוָה אֶת־[שְׁבִיתֵנוּ] שבותנו כַּאֲפִיקִים בַּנֶּגֶב׃ הַזֹּרְעִים בְּדִמְעָה בְּרִנָּה יִקְצֹרוּ׃ הָלוֹךְ יֵלֵךְ ׀ וּבָכֹה נֹשֵׂא מֶשֶׁךְ־הַזָּרַע בֹּא־יָבֹא בְרִנָּה נֹשֵׂא אֲלֻמֹּתָיו׃

הַלְלוּיָהּ ׀ הַלְלוּ אֶת־יְהוָה מִן־הַשָּׁמַיִם הַלְלוּהוּ בַּמְּרוֹמִים׃ הַלְלוּהוּ כָל־מַלְאָכָיו הַלְלוּהוּ כָּל־צְבָאָו׃ הַלְלוּהוּ שֶׁמֶשׁ וְיָרֵחַ הַלְלוּהוּ כָּל־כּוֹכְבֵי אוֹר׃ הַלְלוּהוּ שְׁמֵי הַשָּׁמָיִם וְהַמַּיִם אֲשֶׁר ׀ מֵעַל הַשָּׁמָיִם׃ יְהַלְלוּ אֶת־שֵׁם יְהוָה כִּי הוּא צִוָּה וְנִבְרָאוּ׃ וַיַּעֲמִידֵם לָעַד לְעוֹלָם חָק־נָתַן וְלֹא יַעֲבוֹר׃ הַלְלוּ אֶת־יְהוָה מִן־הָאָרֶץ תַּנִּינִים וְכָל־תְּהֹמוֹת׃ אֵשׁ וּבָרָד שֶׁלֶג וְקִיטוֹר רוּחַ סְעָרָה עֹשָׂה דְבָרוֹ׃ הֶהָרִים וְכָל־גְּבָעוֹת עֵץ פְּרִי וְכָל־אֲרָזִים׃ הַחַיָּה וְכָל־בְּהֵמָה רֶמֶשׂ וְצִפּוֹר כָּנָף׃ מַלְכֵי־אֶרֶץ וְכָל־לְאֻמִּים שָׂרִים וְכָל־שֹׁפְטֵי אָרֶץ׃ בַּחוּרִים וְגַם־בְּתוּלוֹת זְקֵנִים עִם־נְעָרִים׃ יְהַלְלוּ ׀ אֶת־שֵׁם יְהוָה כִּי־נִשְׂגָּב שְׁמוֹ לְבַדּוֹ הוֹדוֹ עַל־אֶרֶץ וְשָׁמָיִם׃ וַיָּרֶם קֶרֶן ׀ לְעַמּוֹ תְּהִלָּה לְכָל־חֲסִידָיו לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל עַם קְרֹבוֹ הַלְלוּיָהּ׃

לְשֵׁם יִחוּד קֻדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וּשְׁכִינְתֵּיהּ, בִּדְחִילוּ וּרְחִימוּ, וּרְחִימוּ וּדְחִילוּ, לְיַחָדָא יו"ד ק"א בְּוָא"ו ק"א בְּיִחוּדָא שְׁלִים, בְּשֵׁם כָּל־יִשְׂרָאֵל, וּבְשֵׁם כָּל־הַנְּפָשׁוֹת. וְהָרוּחוֹת וְהַנְּשָׁמוֹת הַמִּתְיַחֲסִים אֶל שָׁרְשֵׁי נַפְשֵׁנוּ רוּחֵנוּ וְנִשְׁמָתֵנוּ וּמַלְבּוּשֵׁיהֶם וְהַקְּרוֹבִים לָהֶם. שֶׁמִּכְלָלוֹת אֲצִילוּת בְּרִיאָה יְצִירָה עֲשִׂיָּה. וּמִכָּל־פִּרְטֵי אֲצִילוּת בְּרִיאָה יְצִירָה עֲשִׂיָּה. דְּכָל־פַּרְצוּף וּסְפִירָה דְּפִרְטֵי אֲצִילוּת בְּרִיאָה יְצִירָה עֲשִׂיָּה. הִנֵּה אֲנַחְנוּ בָּאִים לְקַיֵּם מִצְוַת הַבְּרָכָה שֶׁתִּקְּנוּ חֲכָמִים ז"ל עַל רְאִיַּת אִילָנֵי דִּמְלַבְלְבֵי, וְיַעֲלֶה לְפָנֶיךָ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, כְּאִלּוּ כִּוַּנּוּ בְּכָל־הַכַּוָּנוֹת הָרְאוּיוֹת לְכַוֵּן בַּבְּרָכָה הַזֹּאת וְסוֹדוֹתֶיהָ, וְתִהְיֶה חֲשׁוּבָה וּמְקֻבֶּלֶת וּרְצוּיָה לְפָנֶיךָ בְּרָכָה זוֹ, לְבָרֵר וּלְהַעֲלוֹת עַל יָדָהּ כָּל־נִיצוֹצֵי הַקְּדֻשָּׁה הַמְּעֹרָבִים בַּצּוֹמֵחַ, וְכָל־נְפָשׁוֹת, רוּחוֹת וּנְשָׁמוֹת, הַמְגֻלְגָּלוֹת בּוֹ. וְאַתָּה הָאֵל בְּמִדַּת טוּבְךָ, וּבְחַסְדְּךָ הַגָּדוֹל תָּאִיר לָהֶם בְּאוֹר פָּנֶיךָ, וְתַשְׁלִים בֵּרוּרָם וְתִקּוּנָם. בָּרְכֵם טַהֲרֵם, רַחֲמֵי צִדְקָתֶךָ, תָּמִיד גָּמְלֵם.

וִיהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, שֶׁבִּזְכוּת הַבְּרָכָה הַזֹּאת אֲשֶׁר נִבְרַךְ יְקֻיָּם בָּנוּ מַאֲמַר: רְאֵה רֵיחַ בְּנִי כְּרֵיחַ שָׂדֶה אֲשֶׁר בֵּרְכוֹ יְהוָה: וּנְקַבֵּל שֶׁפַע עֹשֶׁר הַבְּרָכוֹת, כַּכָּתוּב: וְיִתֶּן־לְךָ הָאֱלֹהִים מִטַּל הַשָּׁמַיִם (חכמה) וּמִשְׁמַנֵּי הָאָרֶץ (בינה), וְרֹב דָּגָן (דעת) וְתִירֹשׁ (חסד): יַעַבְדוּךָ עַמִּים (גבורה) וְיִשְׁתַּחֲווּ לְךָ לְאֻמִּים (תפארת) הֱוֵה גְּבִיר (נצח) לְאַחֶיךָ (הוד) וְיִשְׁתַּחֲווּ לְךָ בְּנֵי אִמֶּךָ (יסוד), אֹרְרֶיךָ אָרוּר וּמְבָרְכֶיךָ בָּרוּךְ (מַלְכוּת): יְהִיוּ לְרָצוֹן ׀ אִמְרֵי־פִי וְהֶגְיוֹן לִבִּי לְפָנֶיךָ יְהוָה צוּרִי וְגֹאֲלִי׃

וִיהִי ו נֹעַם אֲדֹנָי אֱלֹהֵינוּ עָלֵינוּ וּמַעֲשֵׂה יָדֵינוּ כוֹנְנָה עָלֵינוּ וְמַעֲשֵׂה יָדֵינוּ כּוֹנְנֵהוּ:

בָּרוּךְ אַתָּה יְהוָה, אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, שֶׁלֹּא חִסֵּר בְּעוֹלָמוֹ כְּלוּם, וּבָרָא בוֹ בְּרִיּוֹת טוֹבוֹת וְאִילָנוֹת טוֹבוֹת, לֵהָנוֹת בָּהֶם בְּנֵי אָדָם:

ואחר הברכה יאמרו בקשה זו:

יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, שֶׁתַּעֲלֵנוּ בְּשִׂמְחָה לְאַרְצֵנוּ, וְתִטָּעֵנוּ בִּגְבוּלֵנוּ, וְשָׁם נְקַיֵּם מִצְוַת תְּרוּמוֹת וּמַעַשְׂרוֹת וְכָל־מִצְוֹת הַתְּלוּיוֹת בָּאָרֶץ אֲשֶׁר הִנְחַלְתָּ לַאֲבוֹתֵינוּ הִיא אֶרֶץ זָבַת חָלָב וּדְבַשׁ, (דברים ח ז) אֶרֶץ נַחֲלֵי מָיִם עֲיָנֹת וּתְהֹמֹת יֹצְאִים בַּבִּקְעָה וּבָהָר: אֶרֶץ חִטָּה וּשְׂעֹרָה וְגֶפֶן וּתְאֵנָה וְרִמּוֹן אֶרֶץ־זֵית שֶׁמֶן וּדְבָשׁ: כַּאֲשֶׁר צִוִּיתָנוּ בְּתוֹרָתְךָ עַל־יְדֵי מֹשֶׁה עַבְדֶּךָ: אָנָּא יְהוָה, לְמַעַן שִׁמְךָ הַגָּדוֹל, הַגִּבּוֹר וְהַנּוֹרָא, הַסְּדֶר עִמָּנוּ וְקַיֵּם לָנוּ אֶת־הַדָּבָר אֲשֶׁר הִבְטַחְתָּנוּ עַל־יְדֵי מֹשֶׁה עַבְדֶּךָ: (ויקרא כו ד) וְנָתַתִּי גִּשְׁמֵיכֶם בְּעִתָּם וְנָתְנָה הָאָרֶץ יְבוּלָהּ וְעֵץ הַשָּׂדֶה יִתֵּן פִּרְיוֹ: וְהִשִּׂיג לָכֶם דַּיִשׁ אֶת־בָּצִיר וּבָצִיר יַשִּׂיג אֶת־זָרַע וַאֲכַלְתֶּם לַחְמְכֶם לָשֹׂבַע וִישַׁבְתֶּם לָבֶטַח בְּאַרְצְכֶם: וְקַיֵּם בָּנוּ אֶת־הַדָּבָר אֲשֶׁר הִבְטַחְתָּנוּ עַל־יְדֵי יְשַׁעְיָה נְבִיאֶךָ: (ישעיהו ד ב) בַּיּוֹם הַהוּא יִהְיֶה צֶמַח יְהוָה לְצֶבִי וּלְכָבוֹד וּפְרִי הָאָרֶץ לְגָאוֹן וּלְתִפְאֶרֶת לִפְלֵיטַת יִשְׂרָאֵל: וְנֶאֱמַר: (ישעיהו סה כא) וּבָנוּ בָתִּים וְיָשָׁבוּ וְנָטְעוּ כְרָמִים וְאָכְלוּ פִּרְיָם: וְקַיֵּם בָּנוּ אֲשֶׁר הִבְטַחְתָּנוּ עַל־יְדֵי עָמוֹס נְבִיאֶךָ: (עמוס ט יג) הִנֵּה יָמִים בָּאִים נְאֻם־יְהוָה וְנִגַּשׁ חוֹרֵשׁ בַּקֹּצֵר וְדֹרֵךְ עֲנָבִים בְּמֹשֵׁךְ הַזָּרַע וְהִטִּיפוּ הֶהָרִים עָסִיס וְכָל־הַגְּבָעוֹת תִּתְמוֹגַגְנָה: וְשַׁבְתִּי אֶת־שְׁבוּת עַמִּי יִשְׂרָאֵל וּבָנוּ עָרִים נְשַׁמּוֹת וְיָשָׁבוּ וְנָטְעוּ כְרָמִים וְשָׁתוּ אֶת־יֵינָם וְעָשׂוּ גַּנּוֹת וְאָכְלוּ אֶת־פְּרִיהֶם: וְקַיֵּם בָּנוּ אֲשֶׁר הִבְטַחְתָּנוּ עַל־יְדֵי יְחֶזְקֵאל נְבִיאֶךָ: (יחזקאל לו ל) וְהִרְבֵּיתִי אֶת־פְּרִי הָעֵץ וּתְנוּבַת הַשָּׂדֶה לְמַעַן אֲשֶׁר לֹא תִקְחוּ עוֹד חֶרְפַּת רָעָב בַּגּוֹיִם: וְנֶאֱמַר: (יחזקאל מז יב) וְעַל־הַנַּחַל יַעֲלֶה עַל־שְׂפָתוֹ מִזֶּה ו וּמִזֶּה ו כָּל־עֵץ־מַאֲכָל לֹא־יִבּוֹל עָלֵהוּ וְלֹא־יִתֹּם פִּרְיוֹ לְחָדָשָׁיו יְבַכֵּר כִּי מֵימָיו מִן־הַמִּקְדָּשׁ הֵמָּה יוֹצְאִים והיו וְהָיָה פִרְיוֹ לְמַאֲכָל וְעָלֵהוּ לִתְרוּפָה:

אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, מֶלֶךְ רַחֲמָן רַחֵם עָלֵינוּ, טוֹב וּמֵטִיב הִדָּרֵשׁ לָנוּ, שׁוּבָה עָלֵינוּ בַּהֲמוֹן רַחֲמֶיךָ, בִּגְלַל אָבוֹת שֶׁעָשׂוּ רְצוֹנֶךָ, בְּנֵה בֵיתְךָ כְּבַתְּחִלָּה, כּוֹנֵן בֵּית־מִקְדָּשְׁךָ עַל מְכוֹנוֹ, הַרְאֵנוּ בְּבִנְיָנוֹ, שַׂמְּחֵנוּ בְּתִקּוּנוֹ, וְהָשֵׁב שְׁכִינָתְךָ לְתוֹכוֹ, וְהָשֵׁב כֹּהֲנִים לַעֲבוֹדָתָם, וּלְוִיִּם לְדוּכָנָם, לְשִׁירָם וּלְזִמְרָם, וְהָשֵׁב יִשְׂרָאֵל לִנְוֵיהֶם. וְשָׁם נַעֲלֶה וְנֵרָאֶה וְנִשְׁתַּחֲוֶה לְפָנֶיךָ, בְּשָׁלֹשׁ פְּעָמֵי רְגָלֵינוּ בְּכָל־שָׁנָה וְשָׁנָה, כַּכָּתוּב: (דברים טז טז) שָׁלוֹשׁ פְּעָמִים ו בַּשָּׁנָה יֵרָאֶה כָל־זְכוּרְךָ אֶת־פְּנֵי ו יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בַּמָּקוֹם אֲשֶׁר יִבְחָר בְּחַג הַמַּצּוֹת וּבְחַג הַשָּׁבֻעוֹת וּבְחַג הַסֻּכּוֹת וְלֹא יֵרָאֶה אֶת־פְּנֵי יְהוָה רֵיקָם: אִישׁ כְּמַתְּנַת יָדוֹ כְּבִרְכַּת יְהוָה אֱלֹהֶיךָ אֲשֶׁר נָתַן־לָךְ:

וְתִמְלֹךְ אַתָּה הוּא יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מְהֵרָה עַל כָּל־מַעֲשֶׂיךָ, בָּהָר צִיּוֹן מִשְׁכַּן כְּבוֹדֶךָ, וּבִירוּשָׁלַיִם עִיר מִקְדָּשֶׁךָ, כַּכָּתוּב בְּדִבְרֵי קָדְשֶׁךָ: יִמְלֹךְ יְהוָה ו לְעוֹלָם אֱלֹהַיִךְ צִיּוֹן לְדֹר וָדֹר הַלְלוּיָהּ:

שִׁיר (תהילים קכ״ב:א׳-ב׳) הַמַּעֲלוֹת לְדָוִד שָׂמַחְתִּי בְּאֹמְרִים לִי בֵּית יְהוָה נֵלֵךְ: עֲמְדוֹת הָיוּ רַגְלֵינוּ בִּשְׁעָרַיִךְ יְרוּשָׁלָם: יְרוּשָׁלַם הַבְּנוּיָה כְּעִיר שֶׁחֻבְּרָה־לָּהּ יַחְדָּו: שֶׁשָּׁם עָלוּ שְׁבָטִים שִׁבְטֵי־יָהּ עֵדוּת לְיִשְׂרָאֵל לְהֹדוֹת לְשֵׁם יְהוָה: כִּי שָׁמָּה ו יָשְׁבוּ כִסְאוֹת לְמִשְׁפָּט כִּסְאוֹת לְבֵית דָּוִד: שַׁאֲלוּ שְׁלוֹם יְרוּשָׁלִָם יִשְׁלָיוּ אֹהֲבָיִךְ: יְהִי־שָׁלוֹם בְּחֵילֵךְ שַׁלְוָה בְּאַרְמְנוֹתָיִךְ: לְמַעַן אַחַי וְרֵעָי אֲדַבְּרָה־נָּא שָׁלוֹם בָּךְ: לְמַעַן בֵּית־יְהוָה אֱלֹהֵינוּ אֲבַקְשָׁה טוֹב לָךְ:

ואחר כך יאמרו פתיחת אליהו הנביא, ונכון לומר את התפלה לעלוי הנשמות